

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра загальної і медичної психології

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ПСИХОАНАЛІЗУ»

Освітній рівень	<u>другий (магістерський) рівень</u>
Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>221 «Стоматологія»</u>
Освітня програма	<u>Стоматологія</u>

Автори: к.психол.н., доц. Луньов В.Є.

Затверджено на засіданні кафедри
загальної і медичної психології
Протокол № 2 від «12» вересня 2024 року

Завідувач кафедри, професор _____ Матяш М.М.

Тема № 1. Школи, методологія та основні поняття психоаналізу.
Психоаналітичне розуміння структури психіки. Психоаналітичні теорії
розвитку людини. Теорія травми.

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: ознайомити студентів медичних університетів з психодинамічно-орієнтованою парадигмою розуміння природи людської психіки в нормі, на невротичному, пограничному та психотичному рівнях та розкрити індивідуально-типологічні особливості реагування особистості на захворювання та визначення шляхів оптимізації лікувального процесу.

План лекції:

1. Історія психоаналітичної думки. Зародження психоаналізу. Початок клінічної практики З.Фрейда та робота навколо проблеми істерії.
2. Основні школи та напрямки психоаналізу.
3. Основні поняття психоаналіза.
4. Психоаналітичне розуміння структури психіки.
5. Несвідоме; топіка і динаміка психічних процесів.
6. Механізми психологічних захистів та компенсаторні механізми (З.Фрейд, Г.Фрейд, А.Адлер).
7. Основні теорії розвитку в психоаналізі.
8. Теорія травми. Концепція витіснення травматичних переживань.

Ключові поняття: психоаналіз, витіснення; фіксація та регресія; лібідо; сублімація; Едипів комплекс; ідентифікація; проекція та інтроекція; інтерналізація та екстерналізація; нарцисизм; супротив; перенос та контр перенос; негативна терапевтична реакція, свідоме та несвідоме, сновидіння, механізми психологічних захистів та компенсаторні механізми, травма.

Рекомендована література:

Основна:

1. Білявська О.Д., Мединська Ю. Я. Операціоналізована психодинамічна діагностика на базі онлайн платформи. Методичні матеріали. – Київ. PSYBOOK. 2020. 246 с.
4. Гроф С. Психологія майбутнього: уроки з сучасних досліджень свідомості. Львів: Афіша, 2015. – 328 с.
5. Багрій Я. Психоаналіз: навч. посіб. / Я. Т. Багрій. — К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2016. — 138 с. — Бібліогр. : с. 135–137.
6. Яценко Т. С. Внутрішня динаміка психіки та її врахування в глибинній корекції [Електронний ресурс] / Т. С. Яценко // Науковий часопис НПУ імені М.

- П. Драгоманова. Серія 12 : Психологічні науки. - 2012. - Вип. 37. С. 6-10. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_012_2012_37_4
7. Яценко Т. Особливості внутрішньої динаміки психіки та її врахування у діагностико-корекційному процесі / Т. Яценко // Психологія особистості. - 2011. - No 1. - С. 78-85. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/По_2011_1_12
8. Яценко Т. С. Взаємозв'язки свідомого і несвідомого в контексті проблеми психологічних захистів / Т. С. Яценко // Психолінгвістика. - 2012. - Вип. 10. - С. 150-159. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psling_2012_10_21
9. Яценко Т. С. Структурно-функціональний аналіз семантики комунікатів в глибинно-корекційному процесі [Електронний ресурс] / Т. С. Яценко, О. В. Педченко, О. В. Овчаренко // Психолінгвістика. - 2012. - Вип. 10. - С. 159-169. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psling_2012_10_22
10. Яценко Т. Цілісність психічного у взаємозв'язках свідомого з несвідомим [Електронний ресурс] / Т. Яценко // Естетика і етика педагогічної дії. - 2012. - Вип. 3. - С. 56-68. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eeepd_2012_3_7

Додаткова:

1. Лазуренко О.О. Емоційна компетентність лікаря: теоретичні підходи дослідження, проблема формування. – К., 2018.
2. Mayer, J.D., Salovey, P., Caruso, D.& Sitarenios, G; Emotional intelligence as standard intelligence//Emotion, 2001. – V 1. – 232-242 p.

Тема № 2. Теорія та практика клінічного психоаналізу. **Психодинамічна парадигма хвороби. Рівні структурної організації особистості.**

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: проаналізувати евристичні можливості сучасних моделей психодинамічно-орієнтованої терапії: операціоналізований психодинамічний підхід; інтерпресональний психоаналіз; групова аналітична психотерапія; клінічний психоаналіз; нейропсихоаналіз та визначати сучасний стан методичного забезпечення клінічного психоаналізу, зокрема у роботі лікаря з афективними, пограничними, психосоматичними, психотичними розладами і станами

План лекції:

1. Клінічний психоаналіз.
2. Втеча у хворобу. Внутрішня картина хвороби.
3. Психоаналіз процесів соматизації (К.Смаджа). Психосоматичні розлади.
4. Рівні структурної організації особистості.

Ключові поняття: клінічний психоаналіз, невротичні симптоми (витіснення, конверсія, розщеплювання, дисоціація, зсув афекту, реактивне утворення), соматизація, психосоматичні розлади, втеча у хворобу, особистісні ресурси, психосоціальна підтримка, емпатія, патогенний конфлікт, конверсійні симптоми (істеричні розлади), функціональні синдроми (органні неврози), психосоматичні хвороби (Чиказька сімка), невротичний, пограничний, психотичний рівні організації особистості.

Рекомендована література:

Основна:

2. Білявська О.Д., Мединська Ю. Я. Операціоналізована психодинамічна діагностика на базі онлайн платформи. Методичні матеріали. – Київ. PSYBOOK. 2020. 246 с.
4. Гроф С. Психологія майбутнього: уроки з сучасних досліджень свідомості. Львів: Афіша, 2015. – 328 с.
5. Багрій Я. Психоаналіз: навч. посіб. / Я. Т. Багрій. — К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2016. — 138 с. — Бібліогр. : с. 135–137.
6. Яценко Т. С. Внутрішня динаміка психіки та її врахування в глибинній корекції [Електронний ресурс] / Т. С. Яценко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12 : Психологічні науки. - 2012. - Вип. 37. С. 6-10. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_012_2012_37_4
7. Яценко Т. Особливості внутрішньої динаміки психіки та її врахування у діагностико-корекційному процесі / Т. Яценко // Психологія особистості. - 2011. - No 1. - С. 78-85. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/По_2011_1_12
8. Яценко Т. С. Взаємозв'язки свідомого і несвідомого в контексті проблеми психологічних захистів / Т. С. Яценко // Психолінгвістика. - 2012. - Вип. 10. - С. 150-159. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psling_2012_10_21
9. Яценко Т. С. Структурно-функціональний аналіз семантики комунікатів в глибинно-корекційному процесі [Електронний ресурс] / Т. С. Яценко, О. В. Педченко, О. В. Овчаренко // Психолінгвістика. - 2012. - Вип. 10. - С. 159-169. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psling_2012_10_22
10. Яценко Т. Цілісність психічного у взаємозв'язках свідомого з несвідомим [Електронний ресурс] / Т. Яценко // Естетика і етика педагогічної дії. - 2012. - Вип. 3. - С. 56-68. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eeepd_2012_3_7

Додаткова:

1. Лазуренко О.О. Емоційна компетентність лікаря: теоретичні підходи дослідження, проблема формування. – К., 2018.
2. Mayer, J.D., Salovey, P., Caruso, D.& Sitarenios, G; Emotional intelligence as standard intelligence//Emotion, 2001. – V 1. – 232-242 p.